

**SUPREME COURT OF KOSOVO
GJYKATA SUPREME E KOSOVËS
VRHOVNI SUD KOSOVA**

**KOSOVO PROPERTY AGENCY (KPA) APPEALS PANEL
KOLEGJI I APELIT TË AKP-ës
ŽALBENO VEĆE KAI**

GSK-KPA-A-106/12

Priština,

12. april 2013. godine

U postupku

D. R.

Podnosilac zahteva/Žalilac

Protiv

E. D.

Tužena strana/Tuženik

Žalbeno veće KAI Vrhovnog suda Kosova u sastavu Anne Kerber, predsedavajući sudija, Elka Filcheva-Ermenkova i Sylejman Nuredini, sudije, u žalbi na odluku Komisije za imovinske zahteve Kosova KPCC/D/R/145/2012 (spis predmeta upisan u KAI pod brojem KPA 22487), od dana 29. februara 2012. godine, nakon zasedanja održanog 12. aprila 2013. godine, donosi sledeće

PRESUDA

1- Odbija se kako neosnovana žalba uložena od strane D. R. na odluku Komisije za imovinske zahteve Kosova KPCC/D/R/145/2012 (spis predmeta upisan u KAI pod brojem KPA 22487), od dana 29. februara 2012. godine.

2- Žalilac će snositi troškove postupka određene u iznosu od € 55 (€ pedeset i pet) u roku od 90. (devedeset) dana od dana uručenja presude pod pretnjom prisilnog izvršenja.

Proceduralni i činjenični istorijat:

Dana 25. marta 2007. godine, D. R. (podnosilac zahteva sada žalilac) je podneo imovinski zahtev u Kosovskoj agenciji za imovinu (KAI) kojim je potraživa naknadu povodom imovine opisane kao stan u površini od 32 na parceli 615, u Vitomirici, u Peći. On tvrdi da je kupio ostan od Opštine u 1993. godini, pored zgrade on je izgradio kuću u površini od prilike 200 m². On je napustio Kosovo u junu mesecu 1999. godine. Njegova imovina je srušena od strane tužene strane, E. D. te sada on, podnosilac zahteva želi naknadu.

U dodatku imovinskom zahtevu gđin. R. je predstavio ugovor o korišćenju stana od dana 01. septembra 1982. godine i ugovor o kupoprodaji stana od dana 30. septembra 1993. godine.

Podnosilac zahteva je naznačio E. D. kao posednika imovine.

Dana 21. marta 2011. godine, KAI je obradila obaveštenje postavljanjem postera na zidu zgrade na parceli. Tužena strana, E. D. je potvrdio da je u 1999. godini kuća/stan koji se nalazio na parceli bila srušena i da zemljište pripada Opštini. U 2001. godini Opština je njemu dala dozvolu da izgradi zgradu u površini od 160 m². On je predstavio posedovni list koji je indicirao Opštinu na vlasnika parcele.

Nesporno je to da je podnosilac zahteva kupio stan u površini od 32 m² na gore navedenoj parceli te i da je isti "nadograđen" u kuću od 200 m², koja je eventualno bila srušena u oružanom konfliktu iz 1998/1999. godine. Ustanovljeno je da parcela, na kojoj je izgrađen stan pripada Opštini. Takođe je nesporno da je nakon rata u 2001. godini, tužena strana izgradila objekat koji koristi kao automehaničarsku radionicu.

Grupnom odlukom KPCC/D/R/145/2012 (spis predmeta upisan u KAI pod brojem KPA 22487) KIZK je odlučila da predmet spada van okvira mandata Komisije kao što je predviđeno članom 3.1 UNMIK Uredbe 2006/50 zamenjene Zakonom No 03/L-079. Komisija je primetila da je jedini zahtev podnosioca zahteva je bio zahtev za naknadu srušene imovine te isti zahtevi spadaju van okvira mandata Komisije, te prema tome KIZK je odbacila isti.

Nakon grupne odluke, dana 06. aprila 2012. godine, KIZK je donela individualnu odluku povodom odbacivanja zahteva.

Dana 02. jula 2012. godine, podnosilac zahteva je bio obavešten povodom odluke.

Dana 20. jula 2012. godine, on je uložio žalbu Vrhovnom sudu na gore navedenu odluku. U žalbi je izjavio da je potraživao potvrđivanje njegovog imovinskog prava nad stanom u Vitomirici, u Peći, u površini od "36,22 m², ali u pravoj površini od 200 m² uključujući 20 m² podrum i 700 m² dvorište". On tvrdi da je KIZK pogrešno izjavila da je on potraživao naknadu. On je naveo da zahteva od Komisije da mu potvrdi imovinsko pravo.

Pravno obrazloženje:

Žalba je prihvatljiva. Ista je uložena u vremenskom roku od 30. dana predviđenim članom 12.1 UNMIK Uredbe 2006/50 zamenjene Zakonom br. 03/L-079.

Međutim, žalba je neosnovana. Odluka KIZK je tačna, predmet ne spada u okviru nadležnosti KIZK.

U smislu člana 3.1 UNMIK Uredbe 2006/50 zamenjene Zakonom br. 03/L-079, podnosilac zahteva ima pravo na nalog Komisije za ponovni posed imovine ako podnosilac zahteva dokaže svojinu, ili pravo korišćenja nad privatnom nepokretnom imovinom uključujući poljoprivrednu i komercijalnu imovinu ako on/ona nije u stanju da uživa to pravo iz razloga okolnosti koje su direktno povezane ili proističu iz oružanog sukoba koji se dogodio na Kosovu između 27. februara 1998. godine i 20. juna 1999. godine. KIZK nije nadležna da donese odluku nad zahtevima za naknadu srušene privatne nepokretne imovine.

Sama UNMIK Uredba 2006/50 ne predviđa naknadne mehanizme za srušenu imovinu.

Pošto predmet spada van okvira nadležnosti KIZK, Komisija nije trebala da odluči povodom svojine žalioaca.

U žalbi je navedeno da podnosilac zahteva nije tražio naknadu već ponovni posed što nije u saglasnosti sa zahtevom koji je podneo podnosilac zahteva pred KAI. Isti eksplicitno navodi da je zahtev povodom naknade. Okvir imovinskog zahteva ne uključuje zahtev za potvrđivanje svojine i/ili ponovni posed.

Po prvi put u žalbi, žalilac izriče da njegov zahtev nije povodom naknade već svojine, međutim ovo nije podržano s sadržajem njegovog prvostepenog spisa, ili bilo kojim dokumentom ili izjavom u njemu. Prema tome tvrdnje u žalbi će se tretirati jedino kao odbrambeni argumenti. Sud ni u prvom stepenu a ni u drugom može razmotriti *plus petitum*, isti odlučuje jedino u okviru podnetog zahteva – argumenat na

osnovu člana 2.1 Zakona o parničnom postupku, koji je u primeni *mutatis mutandis* u smislu člana 12.2 UNMIK Uredbe 2006/50, zamenjene Zakonom br. 03/L-079.

Troškovi postupka:

Žalilac je zatražio da bude oslobođen obaveze isplate sudske kazne pod članom 468 Zakona o parničnom postupku. Sud je nalogom zatražio od istog da predstavi dokaze da je nezaposlen i/ili da prima socijalnu pomoć ili bilo kakav dokaz koji bi podržao njegove navode da bi plaćanje kazne za ulaganje žalbe ugrozilo njegovo preživljavanje ili preživljavanje njegove porodice. Žalilac nije predstavio nijedan od navedenih, on je naglasio da nije nezaposlen ali njegovi dohoci nisu dovoljni da pokriju troškove njegove porodice. Međutim, on nije dostavio Sudu nijedan podatak povodom dohotka kako bi Sud ocenio da li su navodi žalioaca tačni.

Dodatno, žalilac je konstatovao da *“praksa naplate taksi suprotna je članu 13.3 Principa o povratu stambene i druge imovine izbeglica i raseljenih lica (Pinheiro Principles), koji predviđa obavezu država da obezbede sa svi aspekti procesa povrata imovine, uključujući i žalbene postupke, budu pravovremeni, dostupni i besplatni. Naplatom taksi se vrši posredna diskriminacija raseljenih lica jer se ne uzima u obzir njihova teška finansijska prouzrokovana iseljnjem.”*

Treba se razjasniti da je primena Pinheiro načela kao instrument “mekog prava” pitanje državnih politika, ne direktna primena sudova. Instrumenti “mekog prava”, kao ovaj u pitanju nema pravnu vrednost i obaveznu moć i ne može odrediti punu zakonsku zaštitu. Oni se mogu koristiti kao početni elementi za stvaranje i ustanovljavanje obaveznih zakonskih akata. *“Načela su dizajnirana kako bi pružila praktično usmeravanje država, UN agencija i široj međunarodnoj zajednici o adresiraju kompleksnih pravnih i tehničkih pitanja u vezi restitucije stanovanja, zemljišta i imovine.”*, kao što je formulisano u uvodu brošure „Pinheiro Načela“, izdatog od strane Centra za pravo stanovanja i iseljenje. Kao što je navedeno, Načela ne mogu biti direktno primenjiva od strane Suda. Sud sprovodi državne zakone i međunarodne pravne instrumente u kojima je stranka država u pitanju.

Prema tome, ustanovljeni režim sudske takse je u primeni u ovom predmetu:

Na osnovu dodatka III, člana 8.4 Administrativnog naređenja (AN) 2007/5 zamenjenog Zakonom br. 03/L-079, stranke su oslobođene plaćanja troškova u postupku pred Izvršnim sekretarijatom i Komisijom. Međutim, isti izuzeci nisu predviđeni u postupcima pred Vrhovnim sudom. Prema tome, standardna tarifa sudske takse je predviđena Zakonom o sudskim taksama (službeni list SAPK-3. oktobar 1987. godine) i AN 2008/02 Sudskog saveta Kosovo o Ujedinjenju sudskih taksi koji su u primeni u postupcima pred Žalbenim većem.

Prema tome, sledeće sudske takse se odnose na ovoj žalbeni postupak:

- sudska tarifa za ulaganje žalbe (član 10.11 AN 2008/2): € 30
- sudska tarifa za donošenje presude, uzimajući u obzir da se vrednost zahteva može oceniti kao € 9600 (član 10.21, 10.15 i 10.1 AN 2008/2): € 25;

Žalilac će snositi troškove sudske takse pošto je isti podneo neprihvatljivi zahtev te je isti postao žalbenog postupka. U smislu člana 46 Zakona o Sudskim taksama, kada je lice sa prebivalištem ili boravkom u inostranstvu obavezno da plati kaznu. Završni rok za uplatu iste ne može biti manji od 30 dana niti veći od 90. Dana. Sud je odlučio da završni rok za uplatu bude 90 (devedeset) dana. Član 47. stav 3. predviđa da u slučaju da stranka ne plati sudsku taksu u određenom vremenskom roku, ista će trebati da plati novčanu kaznu u iznosu od 50% od iznosa kazne. U slučaju da stranka ne isplati sudsku taksu u određenom vremenskom roku, sprovedeće se prisilno izvršenje.

Pravni savet:

U smislu člana 13.6 UNMIK Uredbe 2006/50 zamenjene Zakonom 03/L-079, ova presuda je konačna i primenljiva i ne može biti osporena korišćenjem redovnih ili vanrednih pravnih lekova.

Anne Kerber, EULEX predsedavajući sudija

Elka Filcheva-Ermenkova, EULEX sudija

Sylejman Nuredini, sudija

Urs Nufer, EULEX zapisničar